

HERMAN J BERGE
665, rue de Neudorf
L-2220-Luxembourg
Luxembourg

Phone : +352 43 12 65
Fax : +352 26 43 12 11

Stortingets justiskomiteé
Stortinget
0026 Oslo
Norway

Luxembourg 31. august 2010

Att : Komiteens medlemmer
Ad : Manglende Dommerforsikring dl §60
Saksnr :
Deres Referanser :
Vår Referanse :
Oversendelse : Fax og brev
Deres faks nr : +47 23 31 38 47
Antall sider : 20
Vedlegg : 1 (17 s)
Kopi :
Melding til mottaker : Vær vennlig å distribuer brevet til komiteens medlemmer.

Jeg representerer Arild og Terje Lundquist, se fullmakt av 22. mars 2010 vedlagt brev til Domstoladministrasjonen (DA).

En rekke norske dommere har ikke signert sin dommerforsikring. Dette gjelder flere av "dommerne" i brødrene Lundquists saker. For en innføring i problemet, viser jeg til mitt vedlagte brev til DA av 31. august 2010 inklusive vedlegg (anmeldelse av Anne Ellen Fossum).

Det er normalt antatt at man først ved *signering og avgivelse* av en dommerforsikring kan fastslå vedkommende dommers uavhengig. I og med det norske medlemskapet i Europarådet (London-konvensjonen), har Norge forpliktet seg til å følge rådets anbefalinger, så også: Recommendation NO. R (94) 12 of the Committee of Ministers to Member States on Independence, efficiency and Role of Judges. Gjennom dl §60 har Norge tilsynelatende oppfylt forpliktelsen omkring sikring av dommernes uavhengighet, men det er altså bare tilsynelatende. For øyeblikket finnes det ingen regler som sikrer at dl §60 overholdes, hvilket har fått til følge at loven neglisjeres, noe Lundquist med sine saker lider sterkt under,.

Litt om Domstolloven §60

Paragrafens første pkt lyder:

"Alle dommere unntatt meddommere og skjønnsmenn skal gi skriftlig forsikring om, at de samvittighetsfullt vil oppfylle sine plikter."

Annet pkt lyder:

"Forsikringen sendes til domstoladministrasjonen eller til fylkesmannen for så vidt gjelder forsikring for dommere i forliksrådet."

Det er et ufravikelig vilkår at en embetsmann som er beskikket til en dommerstilling skal signere en skriftlig forsikring, jf dl §60. Det følger videre av dl §60 at dommerforsikringen skal sendes til DA¹ og at dette skal gjøres av dommeren selv. Dette er også forutsatt av lagdommer Anders Bøhn, Domstolloven kommentarutgave (2000), s. 161. Bøhn forteller videre på samme side at:

"Det er grunn til å tro at forsikring etter §60 i en rekke tilfeller opp gjennom årene ikke er avgitt, verken av embetsdommere eller andre (min understrek)."

Problemet synes altså – i lengre tid – å ha vært godt kjent blant dommerstanden. På den annen side finner man ingen informasjon *utenfor* domstolene hvor problemet har vært debattert eller forsøkt bøtet på. Det finnes så langt jeg kjenner til heller ingen rettsavgjørelser hvor problemet er benyttet som ankegrunn, ei heller vites det om andre administrative saker hvor manglende dommerforsikring er benyttet i en rettslig argumentasjon. Jeg kan ikke unnlate å nevne at jeg har arbeidet med problemet i 2 ½ år, både overfor DA så vel som overfor regjeringen og domstolene, bare for å bli avvist av dem alle. Faktum er – slik Bøhn til en viss grad slår fast – at en lang rekke dommere ikke har signert sin forsikring, men like fullt og uhindret har fått tjenestegjøre som dommere. Denne kontinuerlige krenkelsen av og likegyldigheten til den eneste lovreguleringen av dommernes uavhengighet betyr ikke dermed at loven *ikke* skal tas hensyn til eller at krenkelser *ikke* skal tas alvorlig og reageres overfor. Tvert imot.

Til tross for de alvorlige konsekvensene Staten stiller seg selv overfor ved å la personer dømme i landets domstoler *uten* å ha "uavhengighetsdokumentet" i orden, og til tross for at problemet i en årrekke har vært kjent blant dommerne, har altså ingen tatt tak i det. Følgene er at norske domstoler har vært og fremdeles er besatt av en rekke personer som ikke har avgitt dommerforsikring. Selv etter lovendringen i 2002, hvor DA ble opprettet, har dette problemet fått fortsette hvor det til alt overmål viser seg at forholdsvis nyansatte dommere fremdeles ikke har avgitt forsikring.

Som nevnt i brevet til DA følger de fleste land i verden den ordning at dersom en dommer nekter å avgi dommerforsikring skal vedkommende ipso facto bli løst fra sitt embete.

En av årsakene til at problemet har kunnet slå rot i Norge – og fortsatt synes godt rotfestet, selv etter at DA ble opprettet – er at det ikke finnes noen funksjoner i DA som kan hindre personer som blir utnevnt som dommere fra å utøve dommerhandlinger før dommerforsikringen er signert. En annen årsak er regjeringens og justisdepartementets mangeårige likegyldige holdning til problemet. Justisminister Knut Storberget er intet unntak idet han har vært kjent med denne – for samfunnet så vel som for den enkelte – meget skadelige ukulturen i flere år. Det skulle være unødvendig å nevne at justisministerens og regjeringens nonchalante holdning til det faktum at en lang rekke av landets dommere – også i Høyesterett – ikke har signert dommerforsikringen (et forhold som automatisk svekker muligheten for å nå målet om en uavhengig domstol), i sterk grad bidrar til at en rekke uheldige forhold kan slå rot, deriblant korrupsjon i domstolene.

Problemet kunne enkelt ha vært bøtet på ved å gi embetsloven §3 tilsvarende anvendelse for dommerforsikringer, samt at DA gjennom lov ble pålagt å følge opp enhver dommerutnevning med for eksempel å ikke tillate at vedkommende utnevnte dommer fikk tjenestegjøre før forsikring var innkommet DA. Dette kunne eksempelvis ha vært sikret ved at Kongen i Statsråd holder tilbake embetsbrevet inntil man har fått tilbakemelding fra DA om at dommerforsikringen er innkommet.

Slik vi ser det er det et sterkt behov for en lovendring som kan sikre dl §60's kanskje viktigste funksjon; nemlig å sørge for at dommerstanden skal bestå av uavhengige

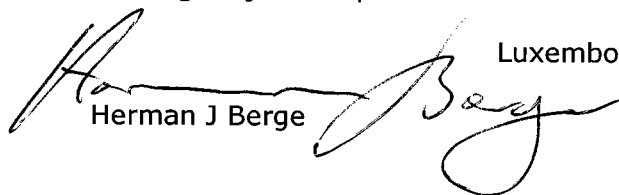
¹ Til Fylkesmannen under tidligere lovgivning (før 2002)

dommere som *frivillig* har signert sin dommerforsikring. Derved kan også Norge komme på linje med de krav som det internasjonale rettssamfunn stiller.

Med dette ber vi om Justiskomiteens medvirkning til å endre lovverket, samt å gå inn og undersøke forholdene i vår konkrete sak hvor to personer fremdeles nekter å fratru sine stillinger som "dommere", dette til tross for at de ikke har avgitt dommerforsikring og derved ikke er legitimert som dommere.

Med vennlig hilsen, og på vegne av

Arild og Terje Lundquist

Luxembourg 31. august 2010
Herman J Berge